Monte, Lambertus de: Copulata super octo libros Physicorum Aristotelis iuxta doctrinam doctoris Thomae de Aquino
Cologne: Heinrich Quentell, 8 Sept. 1498 Seite 235

auget. ⁊ auctū.i.qđ augeꝛ. Siliter in alteratōne sunt alterans .alteratū.tēp⁹. ⁊ passio.ſm quā fit alteratio. Et subdit ꝙ ſm ista debent sumi regule in augmentatōne ⁊ alteratōe. ⁊ hoc siliter iuxta regulas sicut dcm̄ est de motu locali.q̄ꝛ si aliq̄ potentia auget vel alterat in aliq̄ tpe. tūc equalis potentia mouebit q̄dem vel augebit vel alterabit duplū in duplo tpe. ⁊ mediū in medio tpe Si aūt potentie excedātur a mobili tūc nō fit cōꝑatio vt dictū est. Et sic pꝫ ꝙ ex p̄dictis possent colligi siue formari nouē regule de motuū ꝯparatione

Ar. Contra ꝓmā regulā.nō opꝫ ꝙ si aliqđ mouēs moueat nauim ꝑ vnā leucā in vna hora.ꝙ tunc moueat mediā nauim ꝑ duas leucas in eadē hora.q̄ꝛ media nauis nō possꝫ moueri.sed submergereꝛ. Dōm ꝙ ad hoc ꝙ iste regule valeant req̄runꝛ tria.primū est ꝙ sub virtute motiua ꝯprehendaꝛ oīe illud qđ actiue p̄t concurrere ad motuꝫ. sicut sunt raritas ⁊ densitas medij.et etiā ꝙ nō fiat fatigatio in mouente.sic ꝙ teneat eandem dispōnem ad mouendū. Et ꝑ mobile intelligiꝛ oīe illud qđ quocūq; mō p̄t passiue ꝯcurrere ad motū.q̄ꝛ ĝ dispositio mobilis ꝯcurrit ad motū.ideo ꝯpatio assumpta in argumēto nō valet. Secūda ꝯditio est.ꝙ iste regule solum valent ſm cōem rōnem mouentiū ⁊ mobiliū. q̄ꝛ si fiat descensus ad certa mobilia ⁊ mouentia.tūc nō habent veritatē. Tercia ꝯditio est.ꝙ iste regule itelliganꝛ de motu agentiū naturaliū.q̄ꝛ agentia volūtaria nō agūt ſm vltimū posse.sicut agentia naturalia Et ideo agentia volūtaria pn̄t mouere totū vel ꝑtes toti⁹ ſm electionem

Finitur septimus physicoꝝ.

Trū autē factus sit aliq̄n mot⁹ cū nō esset ꝓus. ⁊ corrumpitur iterūꝫ. sic ꝙ moueri nihil sit. aut neq; fact⁹ est. neq; corrūpiꝛ. sed erat semꝑ ⁊ erit. ⁊ erit ⁊ hoc imortale. ⁊ sine quiete existit in his q̄ sunt. vt vita q̄dā ens natura oīb⁹ subsistētib⁹ Esse quidē igiꝛ motū oēs affirmāt de natura aliq̄d dicentes propter hoc ꝙ mūdū faciūt. ⁊ de generatōne ⁊ corruptōe esse opꝫ cōsideratōem oīb⁹ ipsis quā impossibile est esse nisi sit motus

¶ Postq̄ ph̄s in p̄cedenti libro ostēdit ꝙ necesse sit ponere ꝓmū mobile ⁊ ꝓmū motū ⁊ ꝓmū motorē. In hoc libro octauo intendit inq̄rere qualis sit ꝓmus motor ⁊ ꝓmus motus ⁊ ꝓmū mobile. Et diuidiꝛ in q̄ttuor tractatus ꝓncipales.in ꝓmo mouet vnā questionē nccāriaꝫ ad sequentē inuestigatōem. In secūdo ostendit ꝙ ꝓm⁹ motus sit sempiternus. ⁊ ꝙ ꝓmū mouens sit oīno immobile.ibi Principiū aūt ꝯsiderationis. In tercio ostendit q̄lis et q̄s sit ꝓm⁹ mot⁹.ibi Atuero aliud facientib⁹. In q̄rto ostendit quale sit ꝓmū mouēs.ibi. Q̄ꝫ aūt hoc nc̄e est. Circa ꝓmū tria facit.q̄ꝛ ꝓmo mouet dubitatōem. Secūdo ostendit veritatē ſm suā opinionē.ibi. Incipiemus aūt ꝓmū. Tercio soluit ea q̄ in ꝯtrariū obijci possunt.ibi Cōtraria aūt his. Circa ꝓmū iterum tria facit.q̄ꝛ ꝓmo ꝓponit dubitatōem. Secūdo ponit opiniones ad vtrāq; partē.ibi. Sed q̄ꝫti q̄dem. Tercio ostendit vtilitatē huius ꝯsideratōis.ibi Considerandū igiꝛ. Circa ꝓmū primo ꝓponit dubitatōem de qua inuestigare intendit. Secūdo respondet tacite q̄stioni.ibi esse q̄dem igiꝛ. Et q̄ꝛ ſm doctorē sanctū Aresto.hic intendit inq̄rere in vii de motu vtrū sit sempiternus.ideo q̄rit ꝑ h̄us ſm hoc vtrū motus in ꝯmuni aliquando incepit esse ita ꝙ ꝓus nihil vnq̄ motum fuit. ⁊ vtrū qn̄q; sic deficiat ꝙ nihil postmodum moueaꝛ. aut ecōtrario. neq; vnq̄ incepit. neq; vnq̄ deficiet. sed semꝑ erat ⁊ semꝑ erit. Et ponit exemplum in aīalib⁹ ꝓper hoc ꝙ aliqui dixerūt mūdū esse q̄ddā magnū aīal.q̄ꝛ videmus ꝙ aīalia viuūt q̄ꝫ diu in eis apparet aliq̄s motus. ⁊ cessante oīni motu dicūtur aīalia mori.et ergo in tota vniuersitate naturaliū corpoꝝ motus ꝯsideratur vt vita quedā Si ergo mot⁹ semꝑ fuit ⁊ semꝑ erit ista vita naturaliū corpoꝝ erit imortalis sine cessatiōe

Tūc ibi. Esse q̄dem. Respondet tacite questioni.q̄ꝛ aliq̄s posset dicere ꝙ in hac ꝯsideratōe prius esset q̄rendū an motus sit. Rn̄det Aresto.ꝙ hoc nō fuit dubitatū apud antiqnos naturales.q̄ꝛ oēs antiqui naturales dicebant mūdū esse genitū.sꝫ generatio nō p̄t fieri absq; motu. ⁊ sic ip̄m motū esse p̄suꝑponiꝛ in scīa naturali

Queriꝛ. Utrū sit verū ꝙ motus sit vita mundi Dōm ꝙ ista ꝓpositio p̄t dupliciter intelligi. vno mō ſm loquutōem effectiuā. ita ꝙ sit sensus.ꝙ motus facit vitā in mūdo. ⁊ sic ꝓpositio est vera de motu celi.q̄ꝛ motus celi est cā vite omniū istoꝝ inferioruꝫ et illā expōnem videꝛ intendere Aresto.in textu. q̄ꝛ d̄t ꝙ motus est sicut vita oīb⁹ subsistentib⁹, id ē inferioribus mobilib⁹. Alio mō p̄t intelligi formaliter.sic ꝙ formaliter motus sit vita mūdi. Et sic iterū p̄t dupliciter intelligi. vno mō sic.ꝙ sit loquutio similitudinaria. ⁊ sic ꝓpositio est vera.q̄ꝛ sensus est.ꝙ sicut vita fluit ab ipsis viuentib⁹.ita motus ab ipsis mobilib⁹. Alio mō ꝙ sit loquutio ſm ꝓprietatem. ⁊ sic ꝓpositio est vera ſm aliquos antiquos.qui dicebant deum esse vitam ⁊ animā mūdi. ⁊ dicebant motū fluere a deo qui esset anima mūdi. sicut nunc operatōes in animatis fluūt ab ipsis animatis Sed ſm veritatē formaliter loquēdo ista loquutio est falsa.q̄ꝛ motus qui est in corporib⁹ naturalib⁹ nō fluit in ipsis a forma que est aīa.sed a natura q̄ in eis est.q̄ꝛ qn̄ lapis moueꝛ tūc nō habet in se aīam ſm quam mouetur. sed natura est principium illius motus

Sec quanti quidam infinitos mundos dicunt esse. et quosdam quidem fieri. quosdaꝫ autem corrumpi. mundorum semper dicunt esse motum. Necessarium em̄ generationes ⁊ corruptiones cum motu esse ipsorum

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iii-83/0235
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG